

Олег Громов і Дмитро Ладженський (Генрі Лайон ОлДі) визнані кращими письменниками-фантастами Європи на Євроконі—2006 в Києві

Едвін Задорожний та Марина і Сергій Дяченки, яких було визнано кращими письменниками-фантастами Європи на Євроконі—2005 в Глазго

Під час церемонії офіційного відкриття Міжнародного книжкового ярмарку та Єврокона—2006. Зліва направо — Михайло Литвинюк, президент оргкомітету Єврокона, Едвін Задорожний, генеральний директор компанії МЕДВІН, Микола Жулинський, академік НАН України, Михайло Задорожний

“Мене надихало на сюжети читання гарних журналів...”

Інтерв'ю з патріархом світової фантастики Гаррі Гаррісоном

У розданій всім гостям і учасникам програмі Восьмого Київського Міжнародного книжкового ярмарку та 28-го Європейського конвенту наукової фантастики "Єврокон-2006" повідомлялося, що 15 квітня 2006 року, в суботу об 11-00 відбудеться "Закритий захід для учасників Єврокона та ЗМІ. Зустріч з патріархом світової фантастики Гаррі Гаррісоном (США)". "Закритість оголошеного заходу" спричинила присутність близько 200 шанувальників творчості Гаррісона. Серед них, скоріш за все, були й кореспонденти, але пізніше, запитуючи, жоден з них свої агентства не назвав.

Патріарх почував себе впевнено. Чарівні і елегантні молоді перекладачі з плином часу прес-конференції змінювали один одного. На відміну від перекладачів Гаррісон відпрацював самотужки.

Його відповіді на запитання — взірці мудрості, дотепності і, головне, лаконічності з високим рівнем *КоКолна* (Коефіцієнта Корисної Інформації). Що, власне кажучи, взагалі притаманне стилю його творчості. Недарма вважається, **що Гаррісон — із плеяди тих наукових фантастів, які зробили величезний внесок у популяризацію науки.**

Судіть самі...

Містер Гаррісон, як Ви себе почуваете у Вашому віці?

Дякую. Якщо вам 45, то Ви відчуваєте своє тіло. Я теж його відчуваю.

Які Ваші враження від приїзду в Україну?

Україна так само гостинна, як Мексика і Італія. Мені подобається Україна. І я ще раз до Вас приїду.

Як Ви працюєте із співавторами?

Колись я написав Кемпбелу і задав йому всього лише одне запитання стосовно Принца Смерті. Він відповів мені листом на 12 сторінках. Це говорить само за себе. До речі, він тричі на тиждень зустрічається з авторами.

Існують інші варіанти співробітництва, коли романи "крадуть". Зокрема, "Світ Смерті", я знаю, був доволі популярним у тодішньому СРСР. Один із "співавторів" надіслав мені нотатки, але сам роман було "використано"... Взагалі кажучи, співавторство — складна річ. Зокрема, фізики повинні писати лише про фізику, тому що ні про що інше вони не вміють писати. У такому співавторстві фізик пише один рядок, а я всю книгу...

Якщо серйозно, то у співавторстві я написав три книги. Ми обговорюємо, принаймні, сюжет книги. Це надзвичайно плідна праця з Діксоном і Кемпбелом. Співавтори створюють синергетику...

Ваші книги перекладено 41-єю мовою світу. Наведіть приклади найгіршого і найкращого перекладу.

"Світ Смерті", — здається, цю назву легко перекласти всіма мовами. Але французькою ця назва перетворилася на "Три рішення" (сміх у залі). Інший приклад. У Мексиці виконали чудовий переклад однієї з моїх книг. Я добре читаю іспанською, і все було б пристойно, але я цей переклад ніколи не бачив. Все ж таки одного разу я наважився і попросив свого друга зайти, дізнатися та врешті-решт забрати мій гонорар. Пізніше приятель попросив мене, щоб я наступного разу забирав свої гонорари особисто, бо коли він прийшов з цим проханням за вказаною адресою, назустріч йому вийшов гарно одягнений чоловік. Одна біда, — він був із пістолетом у руці (сміх у залі).

У Вашій творчості завжди присутня тема, так би мовити, паралельних у часі світів.**Чи притримуєтесь Ви в дійсності думки про їхнє існування?**

Наукова фантастика має свої визначені закони. Насправді, що стосується існування паралельних світів, то я так не вважаю.

А поодиноких всесвітів?

Ця Ідея — відособленого всесвіту — виникла в мене в Мексиці, після зустрічі з ацтеками, які мешкали у закритому від світу селищі.

Ваші герої подорожують у часі, це можливо?

Ні. Це можливо лише через чорну діру. В науковій фантастиці повинна присутня принаймні одна неправда, від котрої можна відштовхнутися

для народження сюжету. Вікінги поблизу Сіетла, пам'ятаєте, знайшли машину часу. В них запитали, як вона працює. І почули у відповідь: "Ви занадто недоумкуваті, щоб це зрозуміти".

Які книги Ви читали, коли були дитиною, і які книги читали сину?

Коли я був маленьким, було дуже мало науково-фантастичної літератури у порівнянні з сьогоденням. І я, в основному, читав товсті журнали та, зрозуміло, Герберта Уелса. Мій син, коли він був маленьким, а ми тоді мешкали в Данії, читав наукову фантастику запоєм (книгу в день). Одного разу він прочитав той самий журнал, який читав я в дитинстві. Я зрадив, бо життя повторилося. Єдине, що відрізняло ці події, — це наявність реклами кока-коли за п'ять центів (сміх у залі).

Чи займався хтось із літературознавців дослідженням Вашої творчості?

Не знаю. Хоча очевидно, що переклад моєї книги російською фактично стає новою книгою з поглядом мовознавства.

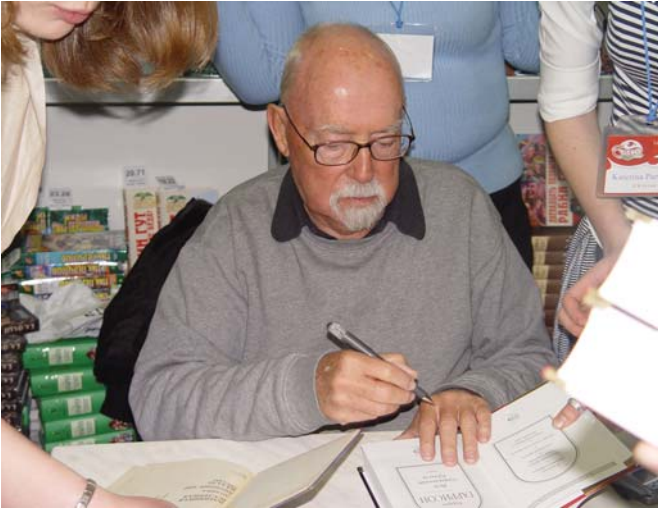
Чи є у Вас власний розпорядок творчої роботи? Як Ви працюєте над книгою, — по три години щоденно? Як виникають сюжети?

На початку своєї творчої діяльності я писав досить багато, — два-три романи на рік та ще й оповідання. Один із романів я писав вісім років, — він потребував досліджень з демографії і багато інших наукових фактів. Роман "Щури із нержавіючої сталі" я не планував писати взагалі... Але якось читав газету про президента однієї країни і корупцію. Виникла думка, потім сюжет, а чому б не зробити Стального Щура президентом? (сміх у залі). Досить весело було писати "Стального Щура на арені". В мене є друзі — маги — і вони були моїми консультантами.

Насправді ж, написання книги, — це 1 % натхнення і 99 % праці. Я встаю о дев'ятій годині,

Художник Дмитро Кравцов, письменник-фантаст Гаррі Гаррісон, Наталка Івченко та Едвін Задорожний (засновники виставкової компанії МЕДВІН) в експозиції художника Д. Кравцова

Гаррі Гаррісон — Патріарх світової фантастики, почесний гість Єврокона—2006

Йду на роботу, де працюю з десятої до чотирьох годин дня. У погані дні я пишу дві-три сторінки, у гарні — шість-вісім. Роблю чернетку, після чого декілька місяців її читаю та довожу до кінцевого варіанту.

Скільки років Ви збираєтесь прожити?
Вічність.

Як Ви самі для себе визначаєте жанр наукової фантастики, в якому Ви пишете, бо палітра жанрів досить широка?

Наразі у науковій фантастиці багато зайвого. Мене надихало на сюжети читання гарних журналів... Треба як можна більше читати, щоб не писати про те, що вже написано. Це — моя порада тим, хто тільки починає писати. Читайте лише гарних фантастів — Гріна, Берджиса, у них чудова мова, і саме в них треба вчитися.

Ваше відношення до екранізації Ваших творів?

Для екранізації відбиралося вісім моїх книг. Так, вже минуло 25 років роздумів чи ставити, чи ні фільм за "Стальним Щуром". Я радий з того, що це питання нарешті вирішено, пишеться сценарій, а вселяє впевненість те, що режисером фільму буде людина, яка поставила "Шрека".

Можливо, Ваші книги занадто розумні для Голівуду?

Думаю, що ні, хоча хотілося б, щоб було так (сміх у залі). Мені допомагає те, що я десять років працював художником. Я "малюю" образи, я уявляю зорово своїх героїв. Тому мої книги повинні легко екранізуватися, наприклад, вікінгів з роману "Сага про Машину Часу" досить легко уявити.

Як виникла ідея "Саду Едема"?

Одного разу я дивився передачу про те, як виглядали б динозаври, якби їх не вбив 65 млн років тому назад астероїд. Мені сподобалася ідея. Не зважаючи на те, що я досить обізнаний з фізики і біології, я познайомився з однією людиною, яку

попросив допомогти мені в пошуках інформації "як би розвинувся мозок динозаврів, якби вони залишилися жити на Землі". Правда, сюжету все рівно не вистачало. Роман виявився довгим, врешті решт вийшов у трьох книгах по 140 тисяч слів кожна.

Як подорожі впливають на Вашу творчість?

Я вбираю в себе все, що бачу: зустрічі, людей, їжу. Потім все це виплескується...

Ким би Ви стали, якби не стали письменником?

Фактично, я вже став. Оскільки, як вже казав, працював художником і редактором, був в армії. Працюю на комп'ютері.

Що Ви думаєте про Джоан Роулінг та Гаррі Поттера?

Досить популярна авторка пише про хлопчика із середньої школи. Вона робить гроші, і це її справа.

Що змінилося у Вашому житті після переїзду в Ірландію?

Я створив собі ідеальний світ у своїй кімнаті, закриваючи жалюзі.

Якою є філософія Вашого життя?

Життя як зоря у темному світі... Горобчик летить крізь ліс і бачить попереду світло, але летить він лише один раз... Саме тому я не люблю політиків і військових, вони вбивають людей. Ось у цьому і полягає моя філософія життя.

Які книги інших авторів Вам подобаються?

Ті, котрі я перечитую по другому колу, котрі мають відлуння у розумі.

Як же відрізнити графоманів від гарних письменників?

Коли я пишу, я хочу поділитися своїми думками з читачами. Я намагаюсь писати нескладними словами. Якщо я використовую технічні терміни, я їх повинен десь пояснити. Якщо ти недооцінюєш інтелект читача, то ти нічого не виграєш.

Телевізор, комп'ютер, холодильник — три вороги у книги?

Погані гроші витісняють хороші гроші. Погані книги витісняють хороші книги. Несповна розумні люди читають безглузді книги, пишуть несповна розумні книги, відносять їх недолугим редакторам, які публікують їх для несповна розумних людей.

Але це все не відноситься до всіх Вас, які прийшли на зустріч зі мною... (сміх у залі)

Інтерв'ю записувала, упорядковувала, брала участь (здогадайтесь, де саме)—
Ірина Вавилова